

1. Mijlpalen en producten bestuursverkiezing 2008

De tabel hieronder geeft inzicht in de planning van de bestuursverkiezing op basis van de huidige inzichten

Mijlpalen/producten	Wie	Wanneer
Parlementaire afwikkeling Wetsvoorstel modernisering waterschapsbestel	Eerste Kamer	mei 2007
Vaststellen plan van aanpak	Stuurgroep	mei 2007
Aanwijzen projectleider	Opdrachtgever	juni 2007
Bespreken projectplan	Stuurgroep	augustus 2007
Goedkeuren projectplan	Opdrachtgever	augustus 2007
Voteren krediet bestuursverkiezing	VV	28 november 2007
Benoeming leden stembureau	D en H	11 december 2007
Vaststellen Waterschapsbesluit (AMvB)	Min. V en W	eind 2007
Wijziging reglement Schieland en de Krimpenerwaard	Provinciale Staten	eind 2007
Registratie belangengroeperingen (lijsten)	Stembureau	april – 4 augustus 2008
Publicatie dag van kandidaatstelling	Projectgroep	25 augustus 2008
Publicatie van de geregistreerde belangengroeperingen	Projectgroep	1 september 2008
Dag van kandidaatstelling (9.00–19.00 uur)	Projectgroep	16 september 2008
Inlevering verklaring lijstcombinatie (9.00–19.00 uur)	Projectgroep	16 september 2008
Vaststelling kandidatenlijsten/nummering lijsten	Stembureau	23 september 2008
Verzending stembiljetten	Projectgroep	18/19 november 2008
Laatste dag van stemming		25 november 2008
Stemopneming	Stembureau	27 november 2008
Vaststelling verkiezingsuitslag	Stembureau	28 november 2008
Kennisgeving aan gekozenen	Stembureau	28 november 2008
Onderzoek geloofsbrieven	VV	17, 18 of 19 december 2008
Coalitieonderhandelingen	Belangengroeperingen	20 december 2008/ 7 januari 2009
Installatie/beëdiging nieuw bestuur/benoeming hoogheemraden	VV	8 januari 2009
Evaluatie verkiezing	VV	maart/april 2009

2. Stand van zaken Integraal Plan Kralingse Plas incl. waterbodemsanering

Sinds de vv-vergadering van september 2007 is er overleg gevoerd met de verschillende partijen die bij het integrale plan en de waterbodemsanering Kralingse plas betrokken zijn. Met name is er nader gekeken naar de waterbodemsanering welke verontreinigde specie verwijderd wordt en welke kan blijven liggen.

Naar aanleiding van deze overdenkingen is er nader gekeken naar de wijze van uitvoering van de verschillende onderdelen. Deze wijzigingen hebben geen betrekking op het integrale plan, maar met name op de waterbodemsanering. Bij de waterbodemsanering wordt overwogen om een groot deel van de verontreinigde klasse 4 specie ter plaatse te isoleren en het alleen te verwijderen wanneer er een risico van verondieping van de plas ontstaat. Dit laatste beperkt zich min of meer tot de jachthavens die in het zuidwestelijk deel van de plas liggen. De doelstellingen van het saneringsplan of het integrale plan worden door deze aanpassingen niet gewijzigd.

Financieel heeft het gevolgen omdat de kosten voor de sanering door deze aanpassing ongeveer halveren en dus ook de bijdrage van HHSK daaraan.

Met de verschillende partijen moet nog overeenstemming over de nieuwe variant bereikt worden zodat die in het saneringsplan uitgewerkt kan worden. Verder wordt er nog overlegd met verschillende partijen over een mogelijke bijdrage van hun aan het integrale plan, provincie Zuid-Holland, deelgemeente Kralingen Crooswijk en gemeente Rotterdam.

Op dit moment wordt er vanuit gegaan dat er in de vv-vergadering van februari 2008 een uitgewerkt voorstel aan u kan worden voorgelegd. Het uitgangspunt hierbij is dat de bijdrage van HHSK aan het integrale plan en de waterbodemsanering € 2,5 miljoen is dit bedrag is in de meerjarenbegroting is opgenomen. Er wordt gezocht naar partners om een aanvraag voor een EU-subsidie voor het integrale plan in te kunnen dienen.

3. Overzicht Flora- en faunawet

De Flora- en Faunawet verbiedt een aantal handelingen die schade toebrengen aan een groot aantal beschermde dieren- en plantensoorten. De Flora- en Faunawet onderscheidt drie tabellen met dieren- en plantensoorten. In bijgevoegd bijlage zijn de in het beheersgebied van Schieland en de Krimpenerwaard voorkomende soorten opgenomen. De in Tabel 1 opgenomen soorten genieten de minste bescherming. In de Tabellen 2 en 3 zijn de strikt beschermde soorten opgenomen. Om tot deze informatie te komen is door een extern bureau een soortendatabase opgesteld op basis van een groot aantal veldstudie- en hydrobiologische gegevens. Voor de in de tabellen genoemde planten en dieren is vastgesteld dat de leefomgeving zo gunstig is dat deze soorten voorkomen of voor kunnen komen. Voor de soorten waarvoor wel een optimale leefomgeving in het beheersgebied wordt aangetroffen, maar waarvan geen exemplaren zijn gesignaleerd, is nader onderzoek vereist. Dit geldt bijvoorbeeld voor planten die op bepaalde kademuren zouden kunnen groeien, maar daar niet daadwerkelijk zijn aangetroffen.

4. Stand van zaken driehoek RZG Zuidplas

HHSK is al vele jaren betrokken bij het ruimtelijke planproces van de Zuidplaspolder. In deze notitie willen we uw vergadering informeren over de stand van zaken van dit planproces en de wijze waarop HHSK zich aan zijn taken kwijt.

Het ruimtelijke planproces

In het planproces voor de Driehoek RZG-Zuidplas wordt langs drie verschillende, maar wel sterk samenhangende en soms samenvallende, lijnen gewerkt:

- a. Planvorming (publiek)
- b. Voorbereiding van ontwikkeling en realisatie (publiek en privaat)
- c. Communicatie

Planvorming

Het planproces is gestart in 2001. In opdracht van de minister van VROM is het gebied van de Driehoek Rotterdam-Zoetermeer-Gouda verkend op geschiktheid voor nieuwe woningbouwlocaties, bedrijventerreinen en glastuinbouw. Als randvoorwaarde heeft de minister tevens gesteld, dat functieverandering gepaard moest (kunnen) gaan met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. HHSK heeft, op uitnodiging van de provincie, aan deze verkenning deelgenomen. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in een verkennende notitie, op grond waarvan de minister besloten heeft de Zuidplaspolder uit het Groene Hart te halen.

De provincie besloot in 2002 een start te maken met het ruimtelijke planproces van de Driehoek RZG-Zuidplas door te beginnen met een visievormingsproces samen met alle belanghebbenden. In de jaren die hieraan voorafgingen hadden vele sectorale

visiedocumenten het licht mogen zien. Het werd tijd voor gecoördineerde actie. 23 publieke en private partijen, waaronder HHSK, verzamelden zich in een stuurgroep. De deelname van HHSK was in deze periode zeker nog niet vanzelfsprekend en is met wat goede gesprekken "afgedwongen". In dezelfde periode werd besloten het planproces vorm te geven aan de hand van "ontwikkelingsplanologie". In 2004 resulteerde deze planfase in de Interregionale Structuurvisie (ISV) voor de Driehoek RZG Zuidplas. Mede op aandringen van o.a. HHSK is de planvorming in dit proces gebaseerd op de lagenbenadering. HHSK heeft aanzienlijk kunnen bijdragen aan de uitwerking hiervan, omdat het net op basis van dezelfde methode een visie had gevormd op de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied (Nota Water en Ruimtelijke Ordening in Schieland).

Na de vaststelling van het ISV moest er een volgende stap worden genomen in het planproces: Er moest een Intergemeentelijk Structuurplan (ISP) opgesteld worden, terwijl tegelijkertijd het streekplan(SP) zou worden herzien. De stuurgroep werd verkleind tot een groep van 8 partijen, de vijf Zuidplaspoldergemeenten, de provincie, de gemeente Rotterdam en HHSK. Het was inmiddels bijna vanzelfsprekend dat HHSK aan de stuurgroep zou blijven deelnemen. Overige partijen kregen een klankbordfunctie in het Forum, dat sindsdien twee maal per jaar bijeenkomt. In 2006 is het ISP vastgesteld door de vijf Zuidplaspoldergemeenten en de provincie heeft de partiële herziening van Streekplan Zuid-Holland Oost voor de Zuidplaspolder vastgesteld, alsmede de erbij behorende Strategische Milieubeoordeling. De beide plannen zijn, afgezien van de planstatus en de specifieke bevoegdheden van de respectievelijke bevoegde gezagen, vrijwel identiek. De Waterkansenkaart Zuidplaspolder van HHSK heeft gediend als input bij de totstandkoming van deze plannen.

Vanaf 2006 is begonnen met de voorbereiding van de bestemmingsplannen. Deze moeten vanwege de verlening van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten, die op een belangrijk deel van het plangebied is gevestigd, begin 2009 zijn afgerond. In totaal zullen er een zestal bestemmingsplannen worden opgesteld. (zie de bijlage voor de plangrenzen en de namen) Voor sommige bestemmingsplannen is het nodig om tevens een milieu-effectrapportage te maken, voor andere niet. De bestemmingsplannen worden getoetst aan de structurerende elementen (bindend) en kernpunten (richtinggevend) van het streekplan (zie bijlage 2).

HHSK heeft afgelopen jaar als input in het planproces een Bestemmingsplanadvies (peilenplan) opgesteld en een masterplan afvalwater. Voor komend jaar staan meerdere kleine projecten op de rol.

De naamgeving "bestemmingsplanadvies" heeft helaas geleid tot enige verwarring bij de overige partijen. Dat komt omdat het bestemmingsplanadvies in het verleden ook wel aangekondigd is als waterstructuurplan of als peilenplan. In het geval deze termen voor de Zuidplaspolder worden gebruikt, gaat het altijd om het bestemmingsplanadvies.

Vorbereiding van ontwikkeling en realisatie

Begin 2004 is in een belangrijk deel van het plangebied de Wet Voorkeursrecht Gemeenten gevestigd. Dit is gedaan opdat de publieke partijen enige regie kunnen houden op de realisatie van het plan. Begin 2006, bij de vaststelling van streek- en structuurplan, is de Wvg hervestigd. Begin 2008 wordt verlenging aangevraagd. Deze verlenging is voor maximaal 1 jaar. Voor een nieuwe hervestiging moeten de gemeenten de beschikking hebben over de Ontwerp Bestemmingsplannen. Deze moeten dus uiterlijk begin 2009 gereed zijn.

In 2004 is, gelijk met de vestiging van de Wvg, de publieke grondbank RZG-Zuidplas opgericht. Hierin nemen de provincie (40%), de vijf Zuidplaspoldergemeenten (samen 20%) en de gemeente Rotterdam (40%) deel. HHSK heeft een convenant afgesloten met de grondbank. Hierin is onder meer opgenomen dat HHSK de vergaderingen van AB en DB van de grondbank als toehoorder mag bijwonen en dat partijen elkaar op de hoogste stellen van grond die te koop wordt aangeboden.

In 2004 is het overleg met de private partijen, die vanaf dat moment geen lid meer waren van de stuurgroep, onder meer voortgezet op deelgebiedsniveau. Per deelgebied wordt echter niet alleen gewerkt aan de voorbereiding van ontwikkeling en realisatie, ook wordt er op dit niveau met private partijen (voor zover aanwezig) van gedachten gewisseld over de diverse planproducten.

In het deelgebied **Restveen en Groene Waterparel** is in 2005 een bestuurlijke werkgroep (Bwg) in het leven geroepen bestaande uit: de gemeenten Moordrecht en Nieuwerkerk aan den IJssel, LTO-Noord, Staatsbosbeheer (toekomstig beheerder van het natuurgebied), Consept (Vereniging van 7 Zuid-Hollandse natuur- en milieu-organisaties), de afdeling Groen van de provincie Zuid-Holland en HHSK. De directeur van het projectbureau van de driehoek RZG-Zuidplas voert het secretariaat.

De planvorming in dit deelgebied is al in een vergevorderd stadium. Recentelijk hebben de grondgebiedsgemeenten het voorontwerp bestemmingsplan goedgekeurd. Het MER ligt eind oktober ter vaststelling voor. Het gebied staat op de lijst van projecten die in aanmerking komen voor subsidies uit het ILG-budget. Voor de verplaatsing van van Vliet is FES-geld aangevraagd.

Dit gebied is, samen met de hoofdstructuur van "Lanen, linten en tochten", onderdeel van de hoofdplanstructuur, wat betekent, dat de realisatie van dit gebied voor een deel, via boven(deel)planse verevening, zal worden gefinancierd door de ontwikkeling van de overige deelgebieden.

In het deelgebied **Zuidplas Noord** is in 2005/2006 een Bwg in het leven geroepen bestaande uit de gemeenten Waddinxveen, Zevenhuizen-Moerkapelle en Nieuwerkerk aan den IJssel, de afdeling Glastuinbouw van de provincie Zuid-Holland, LTO-Noord/Glaskracht, Consept en HHSK. Ook van deze Bwg voert de directeur van het projectbureau van de driehoek RZG-Zuidplas het secretariaat.

Voor dit gebied is inmiddels besloten een Gebieds Exploitatie Maatschappij (GEM) op te richten. De Provincie Zuid-Holland heeft besloten hierin deel te nemen met €5miljoen. Bij de gemeenten Nieuwerkerk aan de IJssel, Waddinxveen en Zevenhuizen-Moerkapelle ligt het verzoek om risicodragend deel te nemen met respectievelijk, €0,5 miljoen, €1 miljoen en €1 miljoen. Te zijner tijd zullen ook private partijen worden uitgenodigd om deel te nemen in de GEM. Besloten is pas tot oprichting van de GEM over te gaan nadat de Regionale Ontwikkelingsorganisatie Zuidplas (ROZ) is opgericht.

De startnotities voor het bestemmingsplan en de MER worden binnenkort behandeld in de gemeenteraden van de grondgebiedsgemeenten. Het ontwerpen aan de inrichting is tot op heden in belangrijke mate overgelaten aan de private sector.

In het deelgebied **Zuidplas-West** is dit voorjaar een Bwg opgericht. Leden van de Bwg zijn de gemeenten Nieuwerkerk aan den IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle en Rotterdam en HHSK, met weer hetzelfde secretariaat. Er zijn gesprekken over de deelname van private partijen, die betrokken zijn of kunnen worden in de ontwikkeling van dit deelgebied. Aan deze deelname zitten nogal wat (juridische) haken en ogen.

Er is een ontwerp-groep van start gegaan en startnotities voor het bestemmingsplan en de MER worden binnenkort behandeld in de gemeenteraden van de grondgebiedsgemeenten.

In het deelgebied **Gouweknoop** is een Bwg in oprichting. Leden van de Bwg zijn de gemeenten Moordrecht, Waddinxveen en Gouda, HHSK, met weer hetzelfde secretariaat. De startnotitie voor het bestemmingsplan zal op korte termijn (onder druk van de Wvg-deadline) worden opgesteld. Naar verwachting hoeft geen MER te worden opgesteld. Voor de gebieden **Rode Waterparel** en **Het Nieuwe Midden** zullen binnenkort Bwg's worden opgestart.

Na de oprichting van de publieke grondbank in 2004 zijn voorbereidingen getroffen voor het oprichten van een Regionale Ontwikkelingsorganisatie (ROZ). Het ROZ zal worden belast met de programmering, de bovenplanse verevening en fondsvorming, de kwaliteitsborging en de programmering/uitvoering van de hoofdplanstructuur.

In de ROZ zullen deelnemen: de provincie Zuid-Holland (40%), de Zuidplasp gemeenten (50%) en de gemeente Rotterdam (10%). Het college van D&H heeft in het najaar van 2006, mede vanwege het geringe belang van HHSK tov de gehele

ontwikkeling (nog geen procent) besloten om niet in deze ROZ deel te nemen. Met de andere partijen is afgesproken dat HHSK wordt uitgenodigd om als adviseur in de ROZ deel te nemen. De stuurgroep Driehoek RZG-Zuidplas wordt in de loop van 2008, na de oprichting van de ROZ, opgeheven.

Om er voor te zorgen, dat de watertaak ook bij de werkzaamheden van de ROZ serieuze aandacht krijgt, hebben de partijen op initiatief van HHSK in 2006 een Regionaal Bestuursakkoord Water afgesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de toekomstige betrokkenheid van HHSK, onder meer als adviseur van de nog op te richten ontwikkelingsorganisatie.

In het kader van de totstandkoming van de ROZ worden momenteel allerlei producten gemaakt. Eén van deze producten is de Verordening Bovenplanse Verevening Zuidplas. Dit fonds dient ter medefinanciering van de kosten van de verschillende planonderdelen van de hoofdplanstructuur, zoals opgenomen in het ISP. De hoofdplanstructuur bestaat, zoals hiervoor ook al aangegeven, uit de hoofdstructuur van "Lanen, linten en tochten" en het deelgebied Restveen en Groene Waterparel. Belangrijkste onderdelen van de hoofdplanstructuur zijn: de groenstructuur, de weginfrastructuur en de hoofdwatervgangen. In genoemde verordening worden voor de realisatie van deze hoofdstructuur twee opdrachtgevers genoemd: de provincie Zuid-Holland en HHSK, ieder voor zover zij de kosten dragen van en verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en afwikkeling van een of meer onderdelen van de hoofdplanstructuur. Bij de bespreking van het eerste concept van deze notitie begin oktober werd mbt de rol van HHSK opgemerkt, dat het wenselijk is een contract met HHSK te sluiten.

Communicatie

Naast de planvorming en de ontwikkeling wordt ook de communicatie van groot belang geacht. De communicatie is in handen van een aparte projectgroep. Ieder jaar worden er evenementen georganiseerd, tervisieleggingen begeleid en dergelijke. Wij zullen niet in detail ingaan op dit spoor.

Het enige dat hier even wordt vermeld is, dat op 7 en 8 november jongstleden de "tweedaagse van de Zuidplaspolder" is gehouden en dat er op donderdagmiddag een conferentie "Klimaatbestendig ontwikkelen in de Zuidplaspolder" heeft plaatsgevonden, waar de resultaten van het project Hotspot Zuidplaspolder zijn gepresenteerd door de heer Oosters (zie ook volgende paragraaf). Verder is tijdens deze conferentie een startovereenkomst tussen HHSK en de vijf gemeenten getekend over de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water in de Zuidplaspolder.

Verwante activiteiten en projecten

In het planproces van de driehoek RZG Zuidplas wordt ook de omgeving (zowel bestuurlijk, als ook fysiek en qua ondernemerswensen) nauwlettend in de gaten gehouden. Aan de ene kant met het oog op de benodigde afstemming aan de andere kant met de wens om initiatieven zodanig te sturen dat ze niet strijdig zijn met het planproces.

Drijvende kas

Het project "drijvende kas" is ergens in 2005 van start gegaan. Het is, sinds de beoogde locatie in het plantagekwadrant (onderdeel van Het Nieuwe Midden) vanwege de te verwachten bodeminstabiliteit is afgefallen, erg stil geworden rond dit project van Dura-Vermeer. Er wordt nu gezocht naar een locatie in het noorden van de polder.

Hotspot

Sinds maart 2007 loopt het project Hotspot Zuidplaspolder, onderdeel van het Adaptatieprogramma Ruimte en Klimaat. Het project moet op basis van een probleeminventarisatie aangeven wat voor de Zuidplaspolder de beste adaptatiestrategieën zijn opdat het in de toekomst de klimaatverandering kan opvangen.

Het project onderhoudt nauwe banden met de stuurgroep Driehoek RZG-Zuidplas. De heer Oosters is op verzoek van de stuurgroep rapporteur geworden van dit project. De startconferentie van dit project (maart) is aangegrepen voor de start van een publiciteitscampagne over de rol van water en het waterschap in het planproces van de Zuidplaspolder. Dit heeft in elk geval een positieve houding bij de minister van VROM opgeleverd. De beeldvorming in de nationale pers blijkt echter weerbarstig. Men moet er rekening mee houden, dat deze beeldvorming de komende jaren de nodige aandacht behoeft. Tot nu toe heeft het Hotspot-project niet geleid tot schokkende resultaten..

Urgentieprogramma Randstad

Het project RZG-Zuidplas is opgenomen in het onlangs vastgestelde Urgentie Programma Randstad. Over de resultaten die rijk en regio met het project willen bereiken is op 19 oktober jongstleden een convenant afgesloten. Op die dag zijn voor alle urgentieprojecten in de Randstad convenanten afgesloten.

Het convenant zoemt opvallend veel in op groen/blauwe aspecten. De minister van VROM hecht er veel belang aan dat de groen/blauwe onderdelen van het plan, anders dan te doen gebruikelijk, als eerste worden gerealiseerd. In het convenant wordt zelfs al vooruitgelopen op resultaten van het Hotspot-project, waarvoor door het rijk financiering beschikbaar wordt gesteld.

KRW

Vorig jaar is besloten de KRW via de in het beheersgebied lopende gebiedsprocessen te organiseren. Zoals al genoemd in de vorige paragraaf is tijdens de tweedaagse van de Zuidplas een startovereenkomst KRW getekend tussen HHSK en de gebiedsgemeenten. In deze startovereenkomst wordt door gemeenten en HHSK de intentie uitgesproken om de KRW-doelstellingen zo goed mogelijk op te nemen in de planrealisatie.

De rol van HHSK in het planproces.

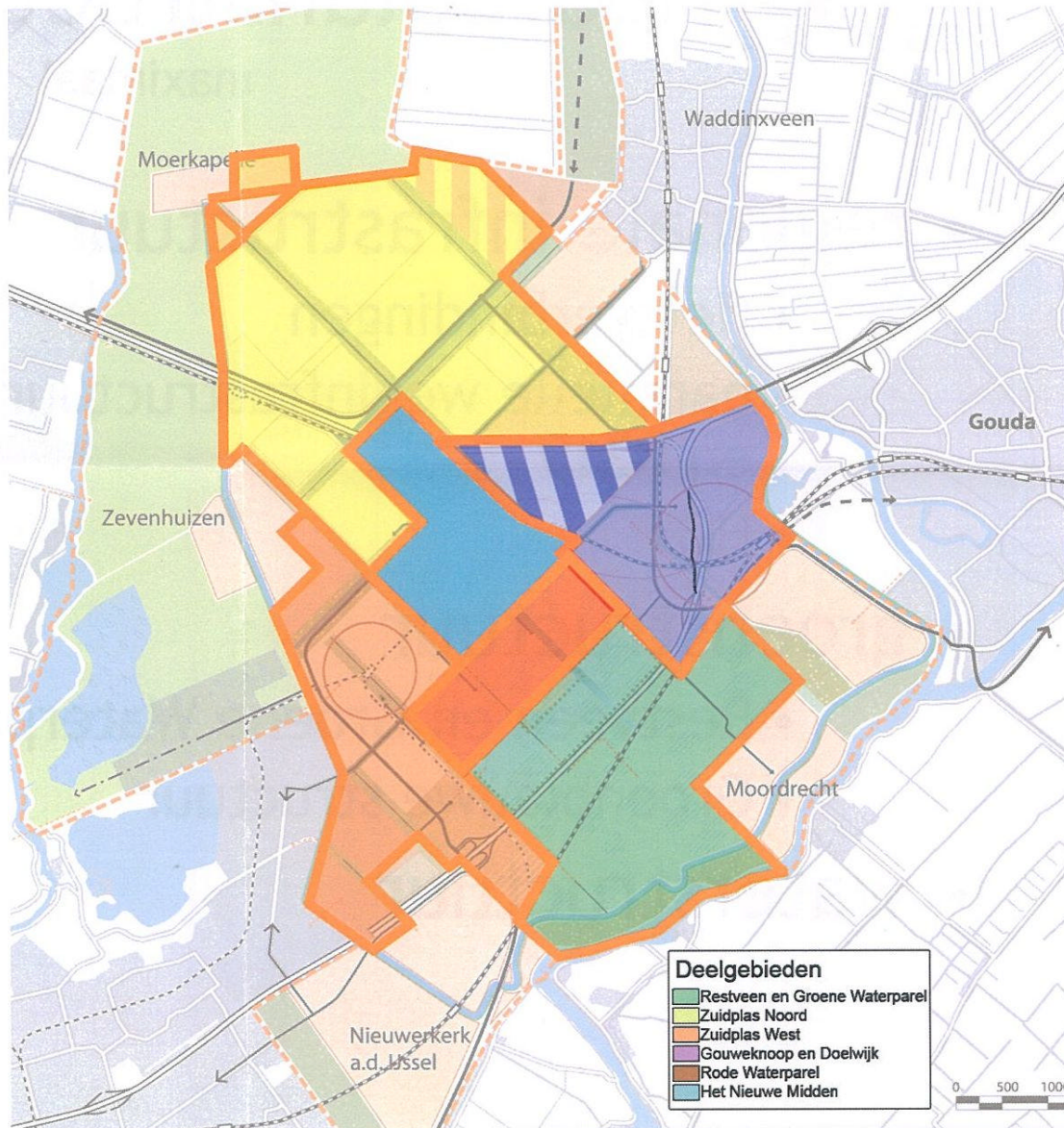
Voor de rol van HHSK in het ruimtelijke planproces is het belangrijk om te beseffen, dat het in alle gevallen gaat om advisering van bevoegd gezag. Tot de Commissie WB21 hield de waterschapsrol dikwijls niet veel meer in dan het schrijven van een reactie op het voorontwerp bestemmingsplan. Nadien zijn er, middels de watertoets, meer eisen gesteld aan de betrokkenheid van waterschappen bij ruimtelijk planvorming. Niettemin is de waterschapsrol een adviserende gebleven. Aan de andere kant leert de ervaring dat het negeren van waterschapsadviezen bij de rechter wel leiden tot schadeclaims bij bevoegd gezag.

HHSK heeft vanaf het prille begin in de planvorming deelgenomen. Tot op heden zijn alle adviezen van HHSK serieus in het planproces meegenomen en hebben ze geleid tot ruimtelijke kaders die kunnen bijdragen aan het realiseren van een veerkrachtig watersysteem, zowel in termen van kwantiteit als in termen van ecologie.

De belangrijkste inbreng die HHSK heeft geleverd is via eigen visienotities, zoals de Nota Water en Ruimtelijke Ordening in Schieland (tbv ISV) en de Waterkansenkaart Zuidplaspolder (tbv ISP en SP). Afgelopen jaar is en komend jaar wordt gewerkt aan enkele producten, die de input moeten vormen voor de bestemmingsplannen. (zie ook de eerste paragraaf).

Overigens is het zo, dat de rol van HHSK in de huidige planfase enigszins verschuift van adviserend naar voorwaardenstellend. Dit geldt voor het bestemmingsplan, maar zeker ook in de daaropvolgende fase van het inrichtingsplan. Op grond van wat HHSK als beleid heeft vastgelegd kunnen eisen gesteld worden aan de bestemmingsplannen. Ook moeten bestemmingsplannen op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voldoen aan een zogenaamde "goede ruimtelijke ordening" en daar hoort ook de waterhuishouding bij.

Deelgebieden

5. Stand van zaken Banger Pilot Polder Project in Semarang, Indonesië

In maart 2007 heeft VNG-International het projectvoorstel Banger Pilot Polder Institutional Project goedgekeurd. Het project wordt gefinancierd uit het fonds LOGO-South, een fonds dat tot en met 2010 beschikbaar is voor de financiering van wereldwijde projecten op het vlak van capaciteitsversterking van lokaal bestuur.

Het project heeft dit jaar een vliegende start gemaakt en gehoopt wordt dat dit de komende jaren kan worden voortgezet. De gemeente Semarang en het ministerie van Publieke Werken hechten veel belang aan de deelname van HHSK in dit project. Datzelfde geldt overigens ook voor het Nederlandse ministerie van V&W: Het project maakt onderdeel uit van een viertal projecten, die in het kader van een overeenkomst tussen de Nederlandse en Indonesische Ministeries van V&W en VROM worden uitgevoerd (4P-MoU). Voorwaarde voor uitvoering van het project was dat een waterschap zou deelnemen.

Vorming van een beheersorganisatie (type polderbestuur!?)

Het Banger Pilot Polder Institutional Project heeft als doel de gemeente Semarang (Java, Indonesië) te helpen bij een proefproject voor decentralisatie van het stedelijke waterbeheer. Momenteel wordt er ingezet op het vormgeven van het polderbestuur in de vorm van een Community Based Organisation (CBO), die haar grondslag vindt in een gemeentelijke regeling. Indien het project succesvol is en men deze oplossing ook elders in Indonesië wil toepassen, kan de situatie ontstaan dat een landelijke juridische basis gewenst is en een en ander in overheidswetgeving wordt vastgelegd. Dit naar analogie van de watergebruikersorganisaties in het rurale gebied. Op het Javaanse platteland hebben agrariërs zich vanaf halverwege de negentiger jaren verenigd in watergebruikersorganisaties met als doel beheer en onderhoud van hun irrigatiewatersystemen, formeel een overheidstaak, te verbeteren. De decentralisatie van het rurale waterbeheer, die hiermee in gang is gezet is nu, na een jaar of tien, in de nieuwe Indonesische waterwet, middels een Amvb, gelegaliseerd. Gebruikersorganisaties zijn tegenwoordig verantwoordelijk voor beheer en onderhoud op het lokale schaalniveau en mogen hiervoor (financiële) bijdragen vragen. Het gaat hierbij om eenheden van maximaal ca. 1000 hectare. De (rijks)overheid blijft verantwoordelijk voor het hogere schaalniveau.

In het rurale gebied hebben de irrigatiewatergebruikers het gemeenschappelijke belang van de landbouwproductie, die baat heeft bij goed beheer en onderhoud, afgestemd op de eisen van de landbouw. De gemeenschappelijke belangen op basis waarvan de stedelijke bevolking zich zou moeten organiseren, betreffen niet zozeer de agrarische productie als wel het door inwoners gedeelde probleem van wateroverlast.

De problemen

Deze wateroverlast kent een breed palet aan oorzaken. Achterstallig onderhoud en bovenstroomse maatregelen die erosie bevorderen maken daar vaak onderdeel van uit. In het geval van Semarang is ook grondwaterwinning tbv drinkwater één van de veroorzakers van het probleem. De Banger rivier kent bovendien het probleem, dat de overvloed aan afval het goede functioneren van de aanwezige kunstwerken belemmert. Verder heeft Semarang geen riolering. De Banger rivier lijkt naar Nederlandse maatstaven dan ook op een open riool. Overstroming van deze rivier brengt allerlei gezondheidsrisico's met zich mee. De zeespiegelstijging die wordt voorzien, zal deze problemen versterken. Afhankelijk van het tempo waarin de problemen verergeren komt er een moment waarop er iets gebeuren moet: Óf men verhuist naar hoger gelegen gronden óf men voert beschermingsmaatregelen uit, zoals het bouwen van dijken (het inpolderen van het gebied).

In de buurt van Jakarta is al een enkele polder aangelegd. Het betreft hier woningbouwprojecten voor hogere inkomensgroepen, waarbij de aanleg van de polder (en het beheer en onderhoud van de komende decennia) onderdeel zijn van het project en doorberekend zijn in de prijzen van de woningen. Deze polders zijn gespaard gebleven voor de overstromingen van februari jongstleden.

Waarom Banger

Het proefproject in Banger omvat een bestaand stedelijk gebied met zo'n 80.000 inwoners, waarvan een groot deel een zeer laag en onregelmatig inkomen heeft. De keuze voor een proefproject is mede vanwege de povere sociaal-economische kenmerken op Banger gevallen. Verder is het een gebied dat met relatief beperkte middelen kan worden omgezet in een polder, en bovendien kan dat zonder af te wentelen op aangrenzende gebieden. Afgelopen jaren is een en ander uitgebreid onderzocht. In het gebied bleek ook veel draagvlak te zijn voor het project.

Twee deelprojecten

Banger Pilot Polder Project omvat twee deelprojecten. Enerzijds is er het Banger Pilot Polder Technical Design Project, gefinancierd door Partners voor Water en uitgevoerd door het adviesbureau Witteveen+Bos in samenwerking met het ministerie van Openbare Werken en de gemeente Semarang (de samenwerkingsovereenkomst is in juli van dit jaar getekend). Dit project heeft tot doel het ontwerp te maken van de polder. (Het is niet helemaal duidelijk of dat tot op het detailniveau van bestekken zal worden uitgewerkt). Het ministerie van Openbare Werken heeft toegezegd de uitvoering van de benodigde maatregelen, zoals dijken, stuwen e.d., te zullen financieren. Deze toezegging is overigens niet schriftelijk vastgelegd. Onderdeel van dit project is het opstellen van een handboekleidraad aan de hand waarvan in de toekomst vergelijkbare projecten kunnen worden uitgevoerd. Hiervoor is Unesco-IHE ingehuurd.

Het andere deelproject is het Banger Pilot Polder Institutional Project, het project dat door HHSK wordt getrokken en dat tot doel heeft de polder te voorzien van een polderbestuur. Voor dit project is in februari 2007 een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen HHSK en de gemeente Semarang. De belangrijkste projectactiviteiten die in het kader van dit deelproject worden uitgevoerd bestaan uit het uitwisselen van kennis. Dat betekent dat het beschikbare budget voornamelijk wordt besteed aan reis- en verblijfkosten van waterschapsmedewerkers die een bezoek brengen aan Semarang of van projectmedewerkers of andere belanghebbenden, die een bezoek brengen aan Nederland.

De beide projecten worden aangestuurd door een gezamenlijke `Project Implementation Unit` (PIU), die wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van de gemeente Semarang en waarin vertegenwoordigers deelnemen van alle betrokken organisaties. Deze PIU komt eens per twee maanden bijeen. Een `steering committee` waarin bestuurders van betrokken organisaties deelnemen is eindverantwoordelijk.

Icoonproject Watervisie

In de watervisie van het rijk is het Banger Pilot Polder Project benoemd als icoonproject. Het project heeft zagezegd de schijnwerpers op zich gericht staan.

Kernactiviteiten

Beide projecten zijn rond 1 mei 2007 daadwerkelijk van start gegaan. Voor wat betreft de beschrijving van de kernactiviteiten wordt ingezoomd op het Banger Pilot Polder Institutional Project, waar HHSK trekker van is. De kennisuitwisseling concentreert zich op drie inhoudelijke terreinen: op bestuurlijk-juridisch vlak, op het vlak van belastingen en op het technische vlak:

- De bestuurlijke-juridische vragen concentreren zich op juridische kaders waarbinnen het polderbestuur moet gaan opereren. De gemeente Semarang zou, net als in Nederland de provincie, hiertoe regels moeten opstellen. Hiermee blijft

zij een belangrijke speler, maar is het niet nodig dat zij capaciteit beschikbaar stelt voor het uitvoeren van de nodige beheers- en onderhoudstaken. Indien het proefproject succesvol is en navolging vindt in andere delen van Indonesië, kan een en ander in landelijke regelgeving worden vastgelegd, vergelijkbaar op de manier waarop de watergebruikersorganisaties in de waterwet zijn gelegaliseerd.

- De vraagstukken op het vlak van de belastingen concentreren zich op hoe de inwoners ertoe gebracht kunnen worden om een bijdrage te leveren aan een beheers- / en onderhoudsorganisatie, hoe vastgesteld moet worden wie er moet bijdragen, hoeveel er moet worden bijgedragen, of er kan worden bijgedragen in natura (uitvoeren onderhoudswerkzaamheden, afval verwijderen uit de rivier) en hoe er moet worden omgegaan met grootgrondbezitters (zoals de havenautoriteit).
- De technische vraagstukken handelen onder meer over de ontwerpvoorstellen van Witteveen+Bos, over het benodigde onderhoud en hoe dat kan worden vastgesteld, en over de manier waarop beheer en onderhoud moet worden georganiseerd.

Het antwoord op alle (huidige en toekomstige) vragen moet zich uitkristalliseren in een proces van intensieve kennisuitwisseling tussen HHSK en Semarang. Door beide organisaties zijn experts op de drie genoemde terreinen beschikbaar gesteld voor het project. Er zijn dit jaar al meerdere bezoeken afgelegd.

De drie experts van gemeente Semarang vormen samen met een door de gemeente aangestelde coördinator en een lokale vertegenwoordiger van HHSK het zogenaamde 'institutional team', dat de voorbereidende werkzaamheden moet uitvoeren om de lokale polderorganisatie vorm te geven.

Belangrijk in alles wat er gebeurt is de rol van het (voorlopige) polderbestuur, waarvan nog slechts drie afgevaardigden van de bevolking deel uitmaken. Dit polderbestuur moet de gelegenheid krijgen zich als zodanig te ontwikkelen en moet vanuit de beide projecten, en ook de organisaties die bij deze projecten betrokken zijn, als opdrachtgever en beslissingbevoegde worden behandeld. Om het polderbestuur wat 'oefenmateriaal' te geven is een projectvoorstel ingediend bij het NWB-fonds, dat onlangs is goedgekeurd. Dit project heeft de Banger Pilot Polder Stimulus.

Banger Pilot Polder Stimulus

Eind september is de Banger Pilot Polder Stimulus goedgekeurd door het NWB-Fonds van de Nederlandse Waterschapsbank. In overleg met de lokale bevolking is een project geformuleerd op het vlak van de afvalverwerking. Het doel is dat deze beter wordt georganiseerd. De nog bruikbare delen van het afval worden gescheiden van een reststroom, die uit het gebied moet worden afgevoerd. Het idee is om in elk geval compost en plastic uit het afval te halen. Het ministerie van Openbare werken zal middels haar onderzoeksinstituut RIWR bijdragen aan het project door het leveren van een machine, die plastics kan verwerken.

Een eerste stap in dit project is dat het (voorlopige) polderbestuur met de gemeente Semarang en het ministerie van Openbare Werken tot overeenstemming zal moeten komen over het eigendom en het beheer van dit werk. Het polderbestuur zal zich hierbij (moeten) laten adviseren door de drie experts die de gemeente Semarang heeft vrijgemaakt voor de (ambtelijke) ondersteuning van het (voorlopige) polderbestuur.

Rol HHSK

HHSK is door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gevraagd om de projectleiding van het Banger Pilot Polder Institutional Project op zich te nemen. In de wereld van ontwikkelingssamenwerking kan een organisatie als HHSK zich in vergelijking met andere betrokkenen zakelijk en doelgericht opstellen, omdat HHSK in tegenstelling tot andere, zowel Indonesische als Nederlandse, projectpartners, voor zijn voortbestaan niet afhankelijk is van dit soort projecten. Verder heeft HHSK, afgezien van de kennis over (het oprichten van) een polderbestuur, belangrijke kennis en ervaring op het vlak van politiek/bestuurlijke besluitvorming.

6. Ambtelijk integriteitsbeleid

In uw vergadering van 26 september jongstleden is de Gedragscode integriteit bestuurders vastgesteld. Tijdens deze vergadering is door college bij dit onderwerp aan u toegezegd u in de eerstkomende vergadering nader te informeren over de stand van zaken van het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie en de implementatie daarvan. Omdat de inspraaktermijn binnen de ambtelijke organisatie over het beleid en alle uitvoeringsvoorstellen nog loopt, geven wij u met betrekking tot de inhoud van het beleid een stand van zaken onder voorbehoud.

Aanleiding opstellen integriteitsbeleid en randvoorwaarden

Per 1 maart 2006 is de nieuwe Ambtenarenwet van kracht. Deze wet geeft regels over goed ambtelijk handelen, goed werkgevers- en nemerschap en algemene regels over integriteit waaraan overheidsorganen moeten voldoen. Op grond van deze wet moet kort gezegd het bevoegd gezag van een waterschap een integriteitsbeleid voeren, ervoor zorg dragen dat dit beleid een vast onderdeel uitmaakt van het personeelsbeleid, zorg dragen voor de totstandkoming van een gedragscode en stelt het in overeenstemming met algemeen bestuur vast op welke wijze jaarlijks verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid en over de naleving van de gedragscode. Deze wettelijke randvoorwaarden geven nog ruimte voor nadere inhoudelijke invulling.

Naast de wettelijk bepalingen uit de Ambtenarenwet is overeengekomen dat in de loop van 2007 alle betrokken overheidsorganisaties van het openbaar bestuur en politie een integriteitsbeleid hebben vastgesteld dat ten minste voldoet aan een aantal basisnormen (afpraak tussen de Unie van waterschappen, VNG, IPO en ministerie van BZK). Deze basisnormen zijn opgenomen in de Modelaanpak basisnormen integriteit openbaar bestuur en politie en bevatten de noodzakelijke elementen voor een volwaardig integriteitsbeleid, rekening houdend met de wettelijke verplichtingen.

Los van de wettelijke verplichting en de overeengekomen afspraak tussen alle betrokken overheidsorganisaties vormt de door u vastgestelde Gedragscode integriteit bestuurders een belangrijk startpunt om het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie op te stellen, te implementeren en uit te voeren. Ook deze gedragscode geeft in zekere zin randvoorwaarden aan het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie.

Opzet en systematiek integriteitsbeleid

Voor de opzet en systematiek van het integriteitsbeleid en het pakket van uitvoeringsvoorstellen en maatregelen (verder het beleid genoemd) is de hiervoor genoemde Modelaanpak gehanteerd. Deze geeft de noodzakelijke elementen voor een volwaardig integriteitsbeleid rekening houdend met de wettelijke verplichtingen. De belangrijkste hoofdelementen zijn:

- Aandacht voor integriteit (bijvoorbeeld benoemen jaarlijkse thema's integriteit en controle hierop, integriteit als onderdeel van functionerings- en beoordelingsgesprekken of jaarlijkse rapportage over integriteit ambtelijke organisatie);
- Gedragscode;
- Onderzoek bij aannemen nieuwe medewerkers en beëdiging van (nieuwe) medewerkers;
- (melden van) nevenwerkzaamheden, relatiegeschenken en financiële belangen;
- Maatregelen gericht op informatiebescherming;
- Inkoop- en aanbestedingsprocedure;
- Aanwijzen van vertrouwenspersoon voor integriteit en meldingsmogelijkheid voor misstanden;
- Handelswijze bij aantasting integriteit of vermoedens daarvan.

Een aantal elementen zijn inmiddels al gerealiseerd (bijvoorbeeld maatregelen gericht op informatiebescherming of inkoop- en aanbestedingsprocedure). Een belangrijk aantal onderwerpen worden dit jaar gerealiseerd (vaststelling gedragscode, beëdiging nieuwe medewerkers en wijziging P&O-beleid Werving en selectie) en voor een aantal onderwerpen zal in 2008 nadere besluitvorming noodzakelijk zijn. Daarnaast zijn er onderwerpen die blijvend aandacht vragen (benoemen jaarlijkse thema's integriteit en controle daarop en opstellen jaarlijkse rapportage integriteit). Om het gevoel bij integriteit(kwesties) te verstevigen zullen volgens planning in 2008 dilemmatrainingen worden gevolgd.

7. Voortgangsrapportage schadezaak verkiezingsfraude 2004

In de verenigde vergadering van 26 september jongstleden hebben wij u mondeling geïnformeerd over de stand van zaken over het verhaal van kosten veroorzaakt door de fraude bij de bestuursverkiezing in 2004 binnen het kiesdistrict Schieland. Aan u is toegezegd dat wij op basis van een extern advies een besluit zouden nemen, de commissie Algemene Zaken en Middelen consulteren en vervolgens u van ons besluit op de hoogte zouden stellen.

In de commissievergadering Algemene Zaken en Middelen van 9 november jongstleden hebben wij de kwestie besproken. In de commissie was het gevoel op ons besluit positief te noemen. Aan de extern adviseur, de Landsadvocaat, is gevraagd op welk moment, gegeven het eventuele hogere beroep in de Rijnland-zaak, een eventuele verhaalprocedure het beste opgestart zou kunnen worden, welke kosten deze procedure met zich meebrengt en welke stappen in het traject ondernomen moeten worden. Uit het advies blijkt dat er drie opties zijn, te weten:

- afwachten op een eventuele uitkomst van het hoger beroep in de Rijnlandse-zaak en Bremer schriftelijk informeren dat we hem nog steeds aansprakelijk houden voor de kosten;
- de rechten van ons waterschap veilig stellen (inclusief conservatoir beslag) en een procedure tegen Bremer thans concreet starten (geschatte proceskosten zijn ongeveer € 14.000,-);
- afzien van verdere stappen en Bremer hierover informeren.

Mede op basis van dit advies en het feit dat betrokkene (onroerende) vermogensbestanddelen heeft, hebben wij besloten de aansprakelijkheidsprocedure nu voort te zetten en ter zekerheidstelling conservatoir beslag te leggen.